

Estote Benedicti

občasník samoporských benediktínov • 39. číslo • 20. apríl 2025

**A hľa, ja som* s vami po všetky dni
až do skončenia sveta (Mt 28,20)**

**V jubilejnom roku „putujem“*

Nech je zvelebený Boh a Otec nášho Pána Ježiša Krista, ktorý nás vo svojom veľkom milosrdenstve vzkriesením Ježiša Krista z mŕtvych znovuzrodil pre živú nádej. (1 Pt 1,3)

Nech najdôležitejšie
a najradostnejšie posolstvo evanjelia –
Kristovo zmŕtvychvstanie,
prenikne do našich životov
a stane sa prameňom
viery, nádeje a lásky,
prežívaných v radosi a pokoji.

Prajeme a modlitbami
Vám vyprosujeme
milostiplné prežitie
veľkonočných
sviatkov.

Vďaka!

Veľká vďaka!

Zo srdca ďakujeme!

Vyjadrujeme veľké poďakovanie!

Nech Vás Pán Boh ochraňuje!

Nech Vás Pán Boh zachová v zdraví!

Nech Vás Pán Boh stále požehnáva!

Sme radi, že ste!

Aj týmito ôsmimi zvolaniami vyjadrujeme náš postoj
k Vašej prajnosti a добрote
mnísi benediktíni

ÚVODNÍK

Milí čitatelia, v tomto čísle nášho občasníka dominujú tri témy. Venujeme sa v ňom:

1. udalostiam Veľkej noci,
2. jubilejnému roku,
3. požehnaniu organa.

Ako sa môžeme prebudiť v prežívaní Veľkej noci? Kristovo vzkriesenie je ústrednou skutočnosťou našej viery, najpodstatnejšou zvesťou, základom nášho nového nadprirodzeného života a našou nádejou na večný blažený život. Príspevkami k Jubilejnému roku 2025 chceme prebudiť snahu o to, aby sme tento čas milosti „nepreležali na pohovke“. Prebúdzanie organa bola udalosť, ktorá vyvolala silné dojmy. Verím, že v každej z týchto udalostí Vás niečo prebudí.

Prijemné prebúdzanie praje

o. františek, šéfredaktor

DARČEK

Na štvrtej strane vianočného čísla *Estote Benedicti* 38 (EB 38) sme napísali: „Trinášť, Pán Boh pri nás...“ Sľúbili sme Vám darček – 13 modlitieb –, ale dostávate ho až teraz. Namiesť 13 modlitieb sme však „pribalili“ *Modlite sa bez prestania* 1 a máme nádej, že niektorá z nich si nájde cestu do vášho srdca a pomôže vám prežiť Jubilejný rok 2025 trochu hlbšie. Súčasťou darčeka je i záložka s modlitbami *Verím* a *Te Deum*.

Zároveň prosíme o odpustenie, že sme nesplnili sľub o krížovej ceste, ktorý sme tiež vyjadrili v EB 38. Ospravedlnením je snáď to, že sme v predpôstnom čase pripravili krížovú cestu pre Skalné sanktuárium Božieho milosrdenstva na hore Butkov. Pri návšteve tohto novodobého pútnického miesta vám krížovú cestu s radosťou podarujú.

VEĽKONOČNÁ ŽENA

Bola pod krížom i pri hrobe. Áno, ide o Máriu Magdalénu, alebo presnejšie Máriu Magdalskú. Z mestečka Magdala na brehu Galilejského mora, ktoré archeológovia nedávno objavili blízko Tiberiady. Spolu s jednou z najstarších synagóg v Izraeli. Je možné, že práve v nej Mária stretla Ježiša, ktorý z nej podľa Lukáša vyhnal sedem zlých duchov. Ktovie, či jej srdce nebolo krásne vymetené, ale kým ešte nepoznala Ježiša, napadlo ju oných sedem a jej stav bol horší ako predtým. Lebo bez viery a lásky sa zlo vracia. Podľa starovekého myslenia takíto duchovia spôsobovali posadnutosť, horúčku a iné choroby, ale i zvláštne správanie a nevysvetliteľné úkazy. Ježiš ju však oslobodil a vrátil sebe samej. Sloboda ju urobila schopnou služby, a preto chcela zostať pri ňom.

Evanjelista Lukáš má mimoriadnu schopnosť rozmiestňovať svoje príbehy a Ježišovo učenie tak, aby sa navzájom vykladali. Aj za rozprávaním o kajúcej žene, v zhrňujúcom sumare o Ježišovej aktivite v Galilei (8,1-3), spomína prítomnosť žien, ktoré ho sprevádzali. Je možné, že udalosť o kajúcnici Lukáš zaradil pred týmto svedectvom zámerne, aby názorne priblížil uzdravenie a pomoc Ježiša niektorým ženám, ktoré ho potom nasledovali. Navyiac, ak by sme podrobnejšie študovali tretie evanjelium, ľahko si všimneme, že Lukáš je delikátny evanjelis-

ta. Vyjadruje sa obozretne, aby nezranil jemnocitosť nikoho. Možno pripustiť, že príbeh o kajúcej žene je prvou anonymnou informáciou o samotnej Márii z Magdaly, ktorej diskrétno nedal meno.

Rozhodujúcim argumentom v prospech tejto intuície je pre mňa láska, ktorá je typickou charakteristikou nielen ženy kajúcnice, ale i Márie Magdalény. Potvrzuje to sám Ježiš, keď hovorí o žene kajúcnici, že veľmi miluje. Nie som zástankyňou stotožňovania žien menom Mária do jednej osoby. Veď počas svojho verejného účinkovania sa Ježiš mohol stretnúť s toľkými ženami, ktoré hlboko oslovil, uzdravil, premenil. No nik v evanjeliách

nemiluje tak naliehavo a radikálne ako Magdaléna. Až by sme mohli vidieť jej obraz v milej z Piesne piesní.

O Márii z Magdaly svedčia všetky evanjeliá. Istotne to bola silná žena. Umiestňujú ju nielen do sprievodu žien za Ježišom, ale aj pod kríž a k Ježišovmu hrobu. Lukáš i Marek ju menujú niekoľkokrát v zozname žien ako prvú. Číže mala medzi nimi isté prvenstvo a vodcovskú úlohu. Ostáva blízko pri Ježišovi, posluguje mu a počúva ho ako príkladná učenička. Rastie a dozrieva pri ňom.

Keď Ježiša po ukrižovaní stratí, hľadá ho presne podľa jeho slov: Kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce. Hľadá ho ako milá vo Velpiesni svojho milého. Oči má plné slz, tak ho v záhrade nespozná, až kým ju neosloví menom. Jej srdce sa zachvelo a ožila všetka láska k Ježišovi, ktorú nosila vo svojom srdci. Pevne ho objala, presne ako nevesta v Piesni piesní: Chytila som ho a nepustila viac... Magdaléna vyjadruje lásku k Ježišovi celou bytosťou. Dôkazom jej oddanej lásky boli aj slzy. Ježiš ju vyze, aby ho pustila. A Mária zažije premenu svojej lásky. Spoznáva, že nemôže ňou Ježiša spútať. Musí ho nechať odísť k Otcovi, lebo tam patrí.

Ježišovo zmŕtvychvstanie potvrdilo, že lásku, ktorá spájala Máriu z Magdaly s ním, nemohla zničiť ani smrť, iba premeniť. Podobne ako vo Velpiesni.

Stala sa z nej najvernejšia, najodvážnejšia apoštolka apoštolov. Dokonca – a prečo nie – apoštolka Ježiša Krista, ktorý ju osobne poslal ohlasovať radostnú zvesť zmŕtvychvstania: Choď a zvestuj mojim bratom... Opravdivá, milujúca žena vie prebudiť druhých k životu. Už nemá strach, že nebude dosť milovaná. Naopak, spozná, akej lásky je schopná ona sama. A my sa znova a znova môžeme pýtať, ako vo Velpiesni: Ktože je tá ... o svojho milého opretá?

sr. Dagmar

PRECHOD

Hrob je stále prázdny...

Milióny svedčili

a zostali v bázní.

Vierou nás predčili.

Uverili – On prešiel

zo smrti do života.

Pascha – prechod z pekiel,

nie cieľ, čo sa ligotá.

Namiesto smrti život,

namiesto bolesti útecha.

Strach nahradí Pivoť*,

čo srdcia rozbúcha.

Pivoť Ježiš prechádza

pred tebou i vo tme,

za ním rastie mláďa –

nádej, doživotne.

Pascha je náš prechod,

čo značí „Nie!“ státiu.

Naspäť nikdy nechodť,

s Ježišom „Stop!“ bátiu.

Vzkriesený pozýva

nás k nádeji i Pasche –

vidieť ho jak oplýva

prevádzaním k láske.

Blažej Štrba

* koncový hráč, najvyšší hráč v tíme
blokujúci útoky súpera

VZKRIESENIE

Aká má byť reakcia na túto najväčšiu skutočnosť nášho kresťanského náboženstva? Na odpoveď nám poslúžia slová, ktoré poznáme z eucharistickej modlitby: **„Smrť tvoju, Pane, zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame, kým neprídeš v sláve!“** Len zvolanie v kostole by bolo slabou odozvou, ak by sme ho mimo kostola neuskutočňovali.

Ten, ktorý po sebe zanechal prázdny hrob, ten, ktorý zvíťazil nad smrťou a hriechom, je náš Vykupiteľ a Pán. Stále nám pripomína, že smrť nemá posledné slovo v ľudskom bytí, že je večný život a k nemu nás raz vzkriesi.

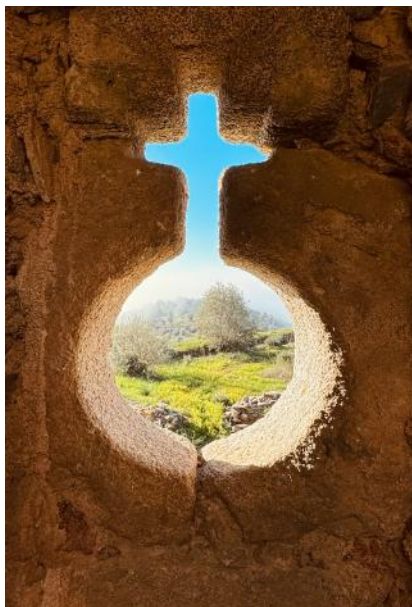
Uveriť vo vzkriesenie nie je jednoduché, lebo ono všetko prevracia naopak. Ale je odpoveďou na to, po čom človek túži, čo je jeho stálym príťažlivým cieľom – je to odstránenie bolesti, utrpenia a prekonanie smrti. Koľko úsilia a prostriedkov človek vynakladá a aký je výsledok?

Túžba po večnom živote v srdciach ľudí nevyhasla.

Iba Ježiš Kristus, ktorý zvíťazil nad smrťou a daroval ľuďom život, môže ponúknuť presvedčivú odpoveď na utrpenie a smrť. Iba on je skutočným prameňom živej vody, ktorá uhasí ľudský smäd. Vzkriesenie Pána Ježiša nám hľasa, že „nesmrteľnosť“ je možné dosiahnuť, že existuje „prostriedok“ na splnenie tejto túžby! Ako a čím to Ježiš dosiahol? Snáď krížom, utrpením, smrťou? Teda tým, pred čím chce človek utiecť?! Všetko toto bolo v živote Ježiša Krista dôležité, ale najpodstatnejšia a rozhodujúca bola poslušnosť Bohu.

Práve viera a stála poslušnosť Bohu prejavovaná v každodennom živote je tým **zvestovaním a vyznávaním** – tou pravou odpoveďou na Ježišovo zmŕtvychvstanie. S takýmto prejavom máme putovať životom a očakávať Krista, kým nepríde v sláve.

o.františek

Karol Strmeň VZKRIESENIE

Vstal, a je ráno, presvitá deň siedmy.
Zas vidí Otec ako po stvorení
čas ovenčený zeleňou a kvetmi
a Kristov bok, raz navždy otvorený,
navždy je bránou, ktorá vydobýja
zo smrti život. Bdelý kohút Petrov
vyzobal hviezdy; svitá z cibória
a do neba je na pár kilometrov
a na pár nedeľ. Cesta do kostola
ešte vždy síce vedie pri márnici,
ale tá jar a v srdci Božia vôľa!
Na Veľkú noc sme všetci modleníci.

Mária vie, že vstal a zdrvil prelom,
čo vyrúbala pradedičná vína,
a že je v takej Káne hostiteľom,
kde svadobníkom neubúda vína.

(zo zbierky Preblahoslavená)

KRÍŽ

Náš Boh je Bohom dialógu. Chce a túži sa s nami rozprávať. Čaká, že mu to umožníme, nájdeme si čas, odtrhneme sa od reťaze zbytočných aktivít a aspoň na chvíľu budeme chcieť byť s ním a iba pre neho.

Dom Louis Leloir, benediktínsky mních z Clervaux, píše: „Mních sa musí naučiť rozlievať na Ježišove nohy drahocennú vôňu času ako dar, ktorý mohol použiť na niečo iné ako práve na modlitbu. Kristus takéto plytvanie schvaľuje.“

Veľkonočný kríž nie je mŕtvym a bezvýznamným kusom dreva.

Kompozíciu kríža z vrby tvorí vertikálny základ, pričom horizontálne ramená sa podobajú na trňovú korunu. Ukazujú ľudskú krutosť a Ježišovu obeť – obeť až na kríž, a to pre nás ľudí – nezaslúženej lásky a predsa bezpodmienečnej.

Boh chce s nami komunikovať, a tak kríž ožil, lebo ho v kláštore polievali. A žije – drobné púčiky PEGUYOVEJ nádeje, ktoré si pozorný čitateľ všimne, prenikli cez kôru beznádeje a chcú ukázať, že viera a láska zvíťazia. A možno práve to nám chce náš Pán povedať, aby sme mali vo Veľkom pôste nádej, že len láska zvíťazí. Lebo drevo kríža, a teda lásky je drevom živým.

oblátka Dominika Ewa Minka

TROJICA ČNOSTÍ

Som, hovorí Boh, Pán trojice čností.

Viera je verná manželka.

Láska je milosrdná matka.

Lež Nádej je len malé dievčatko.

Som, hovorí Boh, Pán čností.

Viera, tá odoláva po veky vekov.

Láska, tá rozdáva sa po veky vekov.

Lež moja malá Nádej
vždy zažela dobré ráno.

Som, hovorí Boh, Pán čností.

Viera, tá pnie sa po veky vekov.

Láska, tá poddáva sa po veky vekov.

Lež moja malá Nádej
vždy zažela dobré ráno.

(Ch. Péguy, Mystérium svätých neviniatok)

ČO PATRÍ K JUBILEU

Prvý jubilejný rok vyhlásil pápež Bonifác VIII r. 1300. V roku 1350 pápež Klement VI. rozhodol, že sa jubilejný rok bude sláviť každých sto rokov. Od roku 1470, vďaka bule Pavla II., slávime jubilejný rok každé štvrtstoročie. Prebiehajúci jubilejný rok je v poradí už 27. riadnym (sú aj mimoriadne sväté roky) v poradí. Jubilejný rok je spravidla dôkladne pripravovaný niekoľko rokov vopred. Nechýbajú jeho typické prvky, medzi ktoré môžeme zaradiť napríklad logo (vysvetlené už v EB 38), heslo alebo aj hymna. Mottom Jubilejného roka 2025 je „Pútnici nádeje“. Tento názov nesie aj hymna. Jej text pripravil taliansky kňaz, teológ, spisovateľ a skladateľ Pierangelo Sequeri. Jeho text konkrétne prepája biblické súvislosti a rozvíja témy stvorenstva, bratstva, Božej nehy a nádeje. Zlatou niťou, ktorá sa tiahne celou piesňou, je proces kráčania človeka k Bohu. Autorom zhudobnenia je taliansky skladateľ Francesco Meneghello. Vyšiel ako víťaz súťaže spomedzi 270 účastníkov z 38 krajín (Slovenskú verziu hymny pripravil zbor Katedrály sv. Martina v Bratislave Vox cantoris).

Putovanie. Jubileum nás vyzýva vydať sa na cestu. Pri putovaní sa mení nielen miesto, ale premieňa sa i pútnik. Slovo „púť“ pochádza z latinského „per ager“, čo znamená „cez poľa“, alebo „per eger“, čo znamená „prechod cez hranice“. Tento význam odráža podstatu cesty. Abrahám je v Biblii opísaný ako človek na ceste: „*Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu*“ (Gn 12,1). Jeho putovanie končí v zaslúbenej krajine. Aj Ježišovo pôsobenie sa prelína s putovaním z Galiley do svätého mesta: „*Keď sa napĺňali dni, v ktoré mal byť vzatý zo sveta, pevne sa rozhodol ísť do Jeruzalema*“ (Lk 9,51). On sám vyzval učeníkov, aby išli touto cestou, a aj dnes sú kresťanmi tí, ktorí idú za ním a rozhodnú sa ho nasledovať. Púť je skúsenosťou obrátenia, zmeny vlastného života.

Svätá brána je najcharakteristickejším znakom jubilejného putovania, pretože jeho cieľom je prejsť ňou. Jej otvorenie pápežom znamená začiatok Svätého roka.

Pri prekročení prahu svätej brány si pútnik pripomína: „*Ja som brána. Kto vojde cezo mňa, bude spasený; bude vchádzať i vychádzať a nájde pastvu*“ (Jn 10,9). Toto gesto vyjadruje rozhodnutie nasledovať Ježiša, ktorý je Dobrým pastierom, a nechať sa ním viesť. Koniec koncov brána je vchodom do vnútra kostola. Pre kresťanské spoločenstvo to nie je len posvätný priestor, do ktorého treba vstupovať s úctou, primeraným správaním a oblečením, ale je aj znakom spoločenstva, ktoré spája každého veriaceho s Kristom: tiež je miestom stretnutia a dialógu, zmierenia a pokoja.

Zmierenie je najpôsobivejším oslobodzujúcim momentom v jubileu, ktoré predstavuje „milostivý čas“ (porov. 2 Kor 6,2) pre obrátenie človeka. Človek stavia do centra svojho života Boha, smeruje k nemu a uznáva jeho prvenstvo. Ide konkrétne o prežívanie sviatosti zmierenia, o využitie tohto času na znovuobjavenie hodnoty spovede a na osobné prijatie slova Božieho odpustenia.

Modlitba je zas najčastejším znamením jubilejného roka. Kresťanské spoločenstvo sa cíti byť povolane a vie, že sa môže obrátiť k Otcovi. Sám Ježiš zveril svojim učeníkom modlitbu *Otčenáš*. Kresťanská tradícia ponúka aj ďalšie modlitby, ktorými sa môžeme obracať na Boha: „Prostredníctvom živého podania, Tradície, Duch Svätý v Cirkvi učí Božie deti modliť sa“ (KKC 2661).

Liturgia je verejnou modlitbou Cirkvi: podľa Druhého vatikánskeho koncilu je „vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň prameňom, z ktorého prúdi všetka jej sila“. Jej centrom je eucharistické slávenie, pri ktorom sa prijíma Kristovo telo a krv: on sám kráča ako pútnik po boku učeníkov a zjavuje im Otcove tajomstvá, až napokon povedia: „*Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil*“ (Lk 24,29). Liturgické slávenia zdôrazňujú, že jubilejná púť nie je individuálnym aktom, ale znakom cesty celého Božieho ľudu.

Vyznanie viery, nazývané aj „symbol viery“, je znakom identity pokrstenej osoby; vyjadruje ústredný obsah viery a zhrňa hlavné pravdy, ktoré veriaci prijíma a dovedčuje v deň svojho krstu a ktoré po celý

zvyšok svojho život zdieľa spolu s celým kresťanským spoločenstvom. Existujú rôzne vyznania viery. Tradične si však osobitné uznanie získali dve: krstné vyznanie viery Rímskej cirkvi a Nicejsko-carhradské vyznanie viery, pôvodne vypracované v roku 325 na Nicejskom koncile a potom zdokonalené na Carhradskom koncile v roku 381.

„*Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: ‚Ježiš je Pán!‘ a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu*“ (Rim 10,9-10). Tento text svätého Pavla zdôrazňuje, že ohlasovanie tajomstva viery si vyžaduje hlboké obrátenie nielen vo svojich slovách, ale predovšetkým v pohľade na Boha, na seba samého a na svet.

Odpustky sú konkrétnym prejavom Božieho milosrdenstva, ktorý presahuje hranice ľudskej spravodlivosti a premieňa ich. Odpustky umožňujú oslobodiť srdce od bremena hriechu, aby mohlo v plnej slobode vykonať náležitú nápravu. V praxi sa táto skúsenosť milosrdenstva konkrétne deje cez určité duchovné úkony, ktoré určuje pápež.

Prevzaté z kbs.sk; krátené.

PODMIENKY PRE ZÍSKANIE ODPUSTKOV

1. Odpustky môže získať veriaci pre seba alebo pre zosnulých maximálne dvakrát za deň.

2. Veriaci má byť v stave posväcujúcej milosti – sviatostná spoveď môže byť vykonaná aj zopár dní pred vykonaním predpísaného skutku a nemusí sa opakovať.

3. Sväté prijímanie – je potrebné pre každé odpustky; je vhodné pristúpiť v ten istý deň, v ktorý sa plnia predpísané úkony.

4. Dispozícia vylučujúca aj všedný hriech a akúkoľvek pripútanosť k hriechu.

5. Modlitba na úmysel svätého otca.

6. Vykonanie jedného zo stanovených skutkov:

- nábožne putovať na ktorékoľvek jubilejné posvätné miesto,
- zbožne navštíviť jubilejné miesto – individuálne alebo v skupine,
- vykonať skutok milosrdenstva a pokánia:
- účasť na ľudových misiách, duchovných cvičeniach, formačných stretnutiach, dlhšie zotrvanie pri tých, ktorí sú v núdzi alebo v ťažkostiach,
- zdržanie sa márnivej zábavy aspoň jeden deň (skutočne či virtuálne),
- venovanie primeranej časti svojho voľného času dobrovoľníckej činnosti v záujme spoločenstva.

7. Úplné odpustky, ktoré sa vzťahujú len na zosnulých, je možné získať aj dvakrát za deň, ak veriaci v ten istý deň druhý raz legítimne pristúpi k svätému prijímaniu.

SOLNIČKA

Obyčajná, tak sotva do dlane,
vieš, na čo myslím, Bože...
Vždy vedľa chleba stojí oddane
a bez slova pomôže.

Na stole všednom, nedeľnom,
či veľkej hostine,
drobná, so vzácnym obsahom,
skromne a úprimne

soľ zeme múdro dávkuje,
soľ zeme pre ľudí...
Vždy poloplná lásky je,
lásky, čo nenudí

prívalom plných sladkých viet,
perál, čo zdobia niť,
veď ľúbosť, z ktorej kvapká med,
môže aj uškodiť.

Slaná je pravda, slaný pot,
práca aj dobrý deň,
slané sú siete morských vôd,
vďačnosti pochodeň.

Slané sú dialky, lúčenia,
v spomienkach návraty,
aj osud príchutí lásky má,
čo v slzách zrela ti.

Kahanček umne vložený
do soľnej lampy vie,
ako vyčariť svetlo z tmy
a vyžiť z nádeje.

Veď aj to ľudské srdce je
soľnička bezodná,
z Božej vôle sa rozdáva
a opäť naplňa.

Janka Bernáthová-Lehotská

NOVÝ REFEKTÁR

Z HISTÓRIE

Po dobudovaní klauzúrnej časti by sa zdalo, že konečne umíknú bage, domiešavače, miešačky a celý stavebný frmol a namiesto lopát a krompáčov sa v našich rukách budú častejšie objavovať „ružence“, čo symbolizuje viac času na modlitbu a vnútorný život. To však bolo len zbožné pranie. Dom hostí zostal celý k dispozícii návštevníkom. Hostovský refektár – jedáleň bol však pre počet hostí, ktorých sme mohli prijať, malý. Začali sme opäť premýšľať, kde postaviť nový refektár, aby sa dal obsluhovať z kláštornej kuchyne. Po rôznych kombináciách sme dospeli k záveru, že dovtedajší mníšsky refektár prepustíme hostom. Kapacitne postačí pre dom hostí a prípadných neubytovaných návštevníkov. My mnísi sme zostali bez refektára.

Refektár je pre mníchov významné miesto, ktoré neslúži len na jedenie. Podľa Reguly sv. Benedikta pri stole bratov nesmie chýbať čítanie. Preto sa vyžaduje úplne ticho, aby nebolo počuť nijaký šepot ani hlas, okrem hlasu toho, kto číta, a čo je potrebné pri jedení a pití, si bratia navzájom podávajú, aby si nik nemusel niečo pýtať (RB 38). Tieto požiadavky prinášajú určitú náročnosť na vytvorenie vhodnej miestnosti.

V danej situácii svoju odbornosť a kreativitu opäť prejavili naši projektanti, manželia Gočovci – Marián a Anna. Nový projekt si vyžadoval prestavbu niektorých dovtedajších priestorov. Prišli sme pritom o pracovňu a iné miestnosti. To sa vyriešilo v suteréne prístavby, kde sa nachádza nová moderná pracovňa a sklad bielizne. Na úrovni kuchyne je priestranný refektár mníchov, ktorý spĺňa všetky požiadavky. Má dosť stolov a stoličiek, pult na čítanie, dobré ozvučenie prepojené s hostovským refektárom, takže aj hostom umožňuje počúvať lektúru pri stolovaní. Je to už naozaj koniec našej stavebnej činnosti?

Jonáš Záborský: Srdce

Moje srdce bolo divé,
mnohých vecí veľmi chtivé.

Víchor vial v ňom krížom-krážom,
plameň lásky zhášal prachom.

Mnohým veciam sa dávalo,
a tie hlavné zanedbalo.

Vencom z trnia objal si ho,
musím v ňom stáť celkom ticho.

Za čímkoľvek keď sa pohne,
od tej strany trň ho bodne.

A tak myslím len na Teba,
srdcom hore, len do neba.

VIERA A UMELÁ INTELIGENCIA, KAM TO SMERUJE?

Nahradí nás umelá inteligencia? Prvým rozmerom, ktorý si treba uvedomiť, je fakt, že umelá inteligencia označovaná skratkou AI nie je inteligencia, ale nástroj či skôr produkt. Neaplní ani neuspokojí hlbokú túžbu ľudského srdca, teda ľudskej bytosti po spoločenstve s Bohom, po transcendentnosti. Môže túto túžbu len oklamať tým, že ako náhradu vnútorného naplnenia

pramena z hĺbky ľudskej osobnosti a ľudí vzájomne formujú. Rôzne nástroje AI dokážu simulovať „rozprávanie sa“ s človekom, ale v skutočnosti len generujú odpovede, a to aj vizuálne odpovede, teda obrazy. Nástroje môžu evidovať a matematicko-logicky vyhodnocovať naše fyzické prejavy a chýbajúcu komunikačnú činnosť. Nezmôžu sa na empatický postoj, na jedinečný, kreatívny odhad voči momentálnemu vnútornému prežívaniu blízneho. Schopnosť rozhodovať sa o svojom osude, obetovať sa, schopnosť dobrovoľne prevziať zodpovednosť, to môže len ľudská inteligencia.

O vzťahu medzi umelou a ľudskou inteligenciou uvažuje nóta Antiqua et Nova (Staré a nové), ktorú Dikastérium pre náuku viery a Dikastérium pre kultúru a vzdelávanie publikovali v januári tohto roka. Dokument vyzýva na uprednostňovanie múdrosti srdca pred múdrosťou strojov. Toho srdca, ktoré Biblia chápe ako jadro ľudskej bytosti, ako sídlo myslenia a úsudku, duchovného vnímania, citov, plánovania a chcenia.

Ak nebude umelej inteligencii veliť múdre a chápace srdce človeka osvetľované biblickou Múdrosťou, tento úžasný nástroj môže zhoršiť diskrimináciu, chudobu, digitálnu priepasť a sociálnu nerovnosť. A za človeka už vôbec nenaplní príkaz lásky: „Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom“ a druhé jemu podobné: „Milovať budeš svojho blízneho ako seba samého“ (Mt 22,37.39).

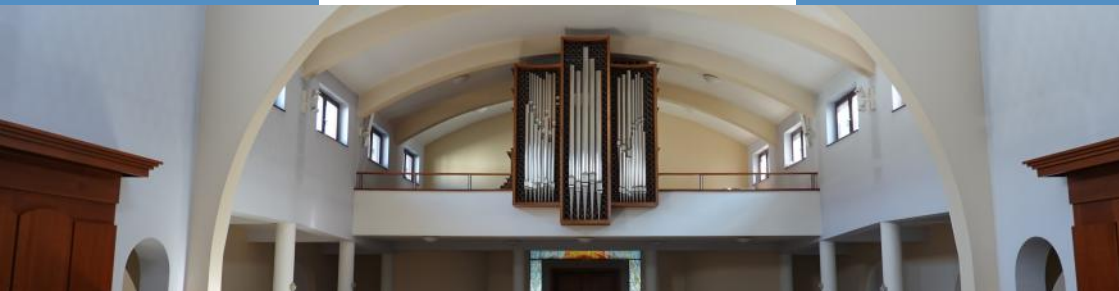
Zuzana Vrťová

ponúkne fascinujúce výdobytky ľudskej činnosti. Ale to sa už blížime k idolatrii a pred tou Sväté písmo jasne varuje.

Opodstatnené sú obavy, že technologicky úžasné a efektívne nástroje AI môžu byť zneužívané, a to na úkor chudobnejších či slabších skupín obyvateľstva. Môžu byť zneužívané na osobný a firemný prospech. Nedá sa definovať, kam sa produkty AI vo vývoji ešte posunú a čo všetko v živote ľudí uľahčia. Je však isté, že umelá inteligencia nikdy nenaplní vzťahovú potrebu ľudskej osoby. Skutočné vzťahy sú živé, plávajúce,

POŽEHNANIE ORGANA

V sobotu pred nedelou Lætare (29. marca 2025) sa v našom kláštornom chráme konala významná liturgická slávnosť. Pri pontifikálnej svätej omši požehnal náš nový organ Mons. Marek Forgáč, košický pomocný biskup a predseda hudobnej subkomisie LK KBS. Týmto dňom sa tak oficiálne zakončili práce, ktoré začali koncom roka 2022 prípravou projektu, pokračovali stavbou samotného nástroja od konca leta 2023 a vyvrcholili verejným predstavením organa v Organárskych dielňach Žilina bratov Muškovcov na konci januára 2025, aby sa na posledné dva mesiace presunuli už na organový chór nášho kostola.

Zvlášť marec sa stal mimoriadne dôležitým mesiacom, keď vďaka usilovnej práci intonéra Tomáša Fafílka získal náš organ svoj zvuk, zodpovedajúci nášmu zámeru postaviť organ skutočne kvalitný a primeraný požiadavkám mníšskej liturgie, kláštorného prostredia, ako aj vysokým nárokom súčasného organového umenia.

Dôležitým garantom sa stala Zuzana Ferjenčíková, profesorka organovej hudby v Rotterdame a popredná svetová organistka. Jej príspevok je skutočne neoceniteľný a možno právom povedať, že samporský organ je aj jej dielom.

Za vynikajúce dielo a vysokú profesionalitu práce vďačíme nielen Romanovi a Mariánovi Muškovcom, ktorí viedli celý projekt, ale aj mnohým ďalším pracovníkom, ktorí sa podieľali na výrobe tohto nástroja.

Stavba organa by nebola možná bez príspevnia stoviek dobrodincov, ktorým patrí naša najsrdečnejšia vďaka. Príspevok na organ je príspevkom pre Boží dom. Veríme, že Pán, ktorý požehnával toto naše dielo, požehná aj všetkých, ktorí preň priniesli obetu.

Na nasledujúcich stránkach vám prinášame homíliu otca biskupa Forgáča pri inaugurácii nášho organa.

o. Michal Mária

Keby mal niekto skomponovať hudobné dielo, ktoré by vyjadrovalo náš život, aké by bolo? Aká je pieseň nášho života? Aká je melódia nášho srdca? Koľko by bolo v tejto hudbe radosti a koľko smútku? Koľko melanchólie a koľko ľahkosti či veselosti? Koľko vznešenosti i majestátnosti a koľko búrlivých okamihov, strachu a neistoty? Dobrý skladateľ by vedel zo všetkého namiešať, lebo život je ako vlnovka – raz sme hore a raz zasa dole.

Je to práve tento kráľovský hudobný nástroj – organ, ktorý vo svojej rozmanitosti farieb tónov dokáže zjednotiť všetky naše osobné prežívania a svojou majestátnosťou a vznešenosťou nám pomáha toto pestré ľudské prežívanie prostredníctvom slávenia liturgie povznášať k Bohu. Jozef Razinger, neskôr pápež Benedikt XVI., pri požehnávaní organa v Regensburgu povedal: „Organ bol vždy považovaný za kráľa hudobných nástrojov, a to právom, pretože preberá všetky zvuky stvorenia a dáva zaznieť všetkým ľudským pocitom od radosti po smútok, od chvály po nárek. Tým, že presahuje čisto ľudskú sféru, ako to robí každá kvalitná hudba, privádza nás k Bohu.“

Každý z nás, ako sme sa tu zišli, ide svojou životnou cestou. Raz sme hore a raz zasa dole. Sme ako Mária, ktorá – ako sme

to počuli v dnešnom evanjeliu – putuje v hornatom judskom kraji, aby išla slúžiť a priniesť radosť svojej príbuznej Alžbete (Lk 1,39-40). A aj my sme prišli tu, na toto požehnané miesto, kde mnohí prichádzajú, aby tu našli duchovný odpočinok. Aj my chceme byť v tejto chvíli viac „hore“ ako „dole“, a preto spoločne slávime toto vďakvyznanie – Eucharistiu. A aby sme sa čím viac priblížili k Bohu, pomáha nám aj tento nový hudobný nástroj, ktorý sme práve prebudili a požehnali.

Je to veľká udalosť. Obzvlášť ak si uvedomíme, že nie tak veľmi ďaleko od nás smerom na západ pozorujeme, ako sa pre nedostatok veriacych a kňazov rušia, búrajú či predávajú kostoly a spolu s nimi aj ich zariadenie. Sám som bol svedkom jednej takej udalosti, keď sme doslova zachránili zariadenie kostola a previezli ho k nám, na Slovensko. Súčasťou bol aj stále ešte hrajúci organ.

A my tu dnes môžeme byť svedkami rozozvučania nového organa. Je to iste prejav veľkého požehnanie komunity benediktínov a všetkých, ktorí tu s radosťou prichádzajú.

Ale nech sa táto radosť pretaví aj do konkrétneho života. Práve tento nástroj nám ponúka symboliku, ako to urobiť.

Martin Talapka a Jozef Šuška pri inštalácii organového prospektu.

Každá jedna píšťala môže vydávať ľúbivý zvuk iba vtedy, ak bude cez ňu prúdiť dych. Tento dych jej dáva hlas i život. Obrazne nám to pripomína, že i my sa potrebujeme naplňať dychom života. Tým dychom je pre nás Duch Boží. Je to ten „esprit“, teda duchaplnosť alebo ešte lepšie plnosť Ducha Božieho, ktorá nám dáva krídla.

Byť bezdychým kresťanom je smutné a odrádzajúce. Takými sme vtedy, keď sme unudení, demotivovaní, rezignovaní alebo ako sa to dnes moderne pomenováva – vyhorení. Jednoducho smutní veriaci, zameraní len na splnenie povinností, čakajúci na podnety zvonku a často aj veľmi uzavretí do seba. Ale byť naplnený Ježišovým Duchom znamená byť zapálený, obetavý, ochotný, inšpirovaný a inšpiratívny, povzbudivý, oduševnený. Jednoducho veselý kresťan plný nádeje a veľkonočného optimizmu, ktorý dáva impulz zvnútra a rozdáva sa pre druhých.

Toto je Ježišov Duch, toto je dych, ktorý nám dáva hlas – tú správnu melódiu života a ktorý nás povznáša „hore“, k Bohu. Podobne ako Mária, ktorá to vyspievala vo svojom chválospeve, keď vyriekla slová: „... a môj duch jasá v Bohu, mojom Spasiteľovi...“ (Lk 1,47). Tak ako každá jedna píšťala tohto kráľovského nástroja aj každý

Intoner Tomáš Fafílek pri finálnom ladení.

z nás potrebuje byť napojený na toho, ktorý po svojom zmŕtvychvstaní dýchne na svojich učeníkov a hovorí: „Prijmite Ducha Svätého...“ (Jn 20,22). Pretože bez neho nemôžeme nič urobiť (porov. Jn 15,5).

Tento kráľovský a veľkolepý nástroj nám taktiež ukazuje, ako sa dá vytvárať jednota v rozmanitosti. Množstvo odtieňov tónov harmonizovaných prostredníctvom registrov, dva manuály, pedálnica a mnohé ďalšie funkcionality vytvárajú nespočetné množstvo kombinácií, ktoré hudobník vďaka talentu ako daru od Boha dokáže zjednocovať v harmonickú melódiu, ktorá povznáša k Bohu. Samozrejme, nemal by to byť takzvaný „biblický“ organista, o ktorom platia slová evanjelia: „Nech tvoja ľavá ruka nevie, čo robí pravá“ (Mt 6,3), pretože to rozbíja a rozdeľuje. Má to byť hudobník, ktorý pod vplyvom milosti spieva Bohu vo svojom srdci žalmy, hymny a duchovné piesne (porov. Kol 3,16), a tak zjednocuje rozmanitý ľud túžiaci osláviť Pána.

Je to jednota v rôznosti. A práve táto jednota v rôznosti symbolizuje každú našu rodinu, každé naše spoločenstvo, každý národ i celú Cirkev. V čase, keď si uvedomujeme našu rozpoltenosť, polarizáciu i roztrieštenosť v našej spoločnosti i v Cir-

Martin Talapka pri práci na tónovej traktúre.

kvi, sme vďační za každý podnet, ktorý nám pripomína jednotu v rozmanitosti. Jednota je možná, len si vyžaduje trpezlivosť a hlavne obeť. Ježišove slová „aby všetci boli jedno“ (Jn 17,21) nie sú predsa príkazom k uniformite a k neúčte k druhým, ale sú pozvaním znova a znova hľadať tóny a rytmy, ktoré z nás všetkých tak rozdielných dokážu vytvárať jednu veľkú rodinu. Organ ako nástroj rozmanitých možností nám to pripomína.

A ešte si uvedomme, že tento kráľovský nástroj, hoci je taký veľkolepý a vznešený, stále ostáva slúžiacim nástrojom. On nie je centrom nášho slávenia. A hoci si veľmi radi vypočujeme krásu jeho zvuku počas liturgických slávení a možnosti jeho kapacity počas koncertov, ktoré sa tu určite budú diať, predsa stále ostáva sluhom pri oslave dobrého Boha. On nie je objektom našej úcty. Je prostriedkom na to, aby naša úcta k Bohu bola stále väčšia a úprimnejšia.

Podobne ako Mária, ktorá nosila pod srdcom Božieho Syna, čím sa v podstate stala centrom celého sveta, predsa pokorne putuje k svojej príbuznej Alžbete, aby jej svojou prítomnosťou i pomocou slúžila (porov. Lk 1,56). Tak aj my, uvedomujúc si svoju jedinečnosť a výnimočnosť, ktorú každý z nás má (predovšetkým, ak nás Boh obdaril osobitnými talentmi a schopnosťami), pokorne putujeme ako pútnici nádeje hornatým krajom nášho života.

Naša cesta životom je našou jedinečnou melódiou, ktorá má svoje radosti i smútok, má svoje melanchólie i ľahkosť a veselosť, má svoju vznešenosť i majestátnosť, ale aj búrlivé okamihy, strach a neistotu. To všetko chceme povzbudení zvukom tohto nádherného hudobného nástroja v pokore odovzdávať Bohu a prosiť ho, aby stále

viac on bol tvorcom i skladateľom nášho života.

Táto slávnosť nech je prosbou o posilnenie našej viery, aby sme sa nebáli na vlnách svojho života, hlavne, keď prichádzajú búrky a keď pieseň nášho života nabera dramatický charakter. A aby sme posilnení vo viere ďakovali za všetky chvíle, keď zvuky nášho života prekypujú rezkosťou a veselosťou. Je to prosba o posilnenie viery v Ježiša, ktorý – hoci ho fyzicky nevidíme – ale je stále s nami až do skončenia sveta (porov. Mt 28,20).

Nech sa na tejto hore Premenenia poznáša náš hlas k Bohu. Nech aj cez zvuk tohto nového hudobného nástroja stále viac spievame Bohu na slávu. Aby v melódii nášho života bolo viac radosti ako smútku; viac ľahkosti a veselosti ako melanchólie; viac vznešenosti i majestátnosti než búrlivých okamihov, strachu a neistoty. Jednoducho viac viery. Viery v Skladateľa, ktorému s dôverou zverujeme kompozíciu piesne svojho života. Viery v toho, ktorému žiari tvár sťa slnko (porov. Mt 17,2) a ktorého more i vietor poslúchajú (porov. Mk 4,41).

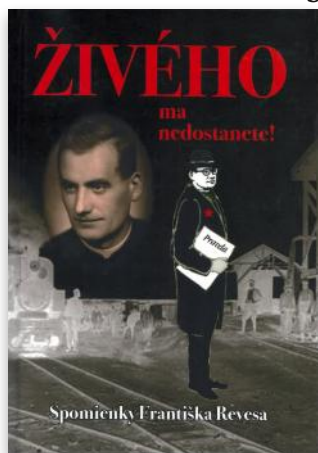
Mons. Marek Forgáč

Intoner Tomáš Fařílek a Zuzana Ferjenčíková pri prácach na intonácii organa.

ŽIVÉHO MA NEDOSTANETE!

SPOMIENKY FRANTIŠKA REVESA

Kniha predstavuje už druhé, rozšírené vydanie memoárov Františka Revesa (1911 – 1997). Ide o prepísaný rukopis prenasledovaného kňaza Františka Revesa, ktorý vznikol v exile

v Paríži. Spomienky vyšli knižne až po jeho smrti v roku 2017.

František Reves si v mladosti vybral cestu zasväteného života, preto vstúpil k saleziánom. Teologické štúdiá absolvoval v Taliansku. V roku 1942 v Turíne prijal sviatosť kňazstva. V Padove si vykonal sv. spoveď u Leopolda Mandiča. Po spovedi sa ho kapucín opýtal, či sa mieni vrátiť na Slovensko. Po kladnej odpovedi mu páter Leopold povedal: „Drahý brat, teraz dávajte pozor, čo vám poviem. Tam budete vo veľkom nebezpečenstve života. Ale nebojte sa, Panna Mária vám pomôže a ochráni vás.“

Po barbarskej noci z 13. na 14. apríla 1950, kedy už nemohol pôsobiť v saleziánskej komunite, odchádza na uvoľnenú faru. Po silnejšom tlaku a represáliách voči Cirkvi sa František Reves zapojil do organizovania ilegálnych útekov kňazov a bohoslovcov do slobodného sveta. Nakoniec aj on sám v roku 1952 emigroval a od roku 1959 až do svojej smrti pôsobil ako misionár na Slovenskej katolíckej misii vo Francúzsku.

František Reves zomrel 19. júna 1997 v Paríži.

Revesove spomienky sú ďalším kamienkom do mozaiky príbehov o zločinoch komunistickej diktatúry. Aj keď je tejto literatúry dnes pomerne dosť, obetí bolo omnoho viac. Preto takýchto svedectiev nebude nikdy dosť...

br. Svorad Mária

Tóth, Imrich: *Živého ma nedostanete! Spomienky Františka Revesa*. Prešov: Vydavateľstvo Michal Vaško, 2018. 432 s.

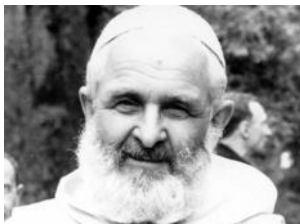
V ŠKOLE MODLITBY

Knihu s názvom *V škole modlitby* od poľského benediktína Piotra Rostworovského, OSB, ktorá už dlhší čas ležala preložená v „šuplíku“, pripravujeme do tlače.

O. Piotr Rostworowski bol jeden zo zakladajúcich členov obnovy mníšskeho života v Tynci. K benediktínom vstúpil v roku 1930 v belgickom Opátstve sv. Andreja, odkiaľ prišiel do Poľska. V roku 1968 ho poprosili, aby sa stal priorom kamaldulského kláštora v Bielanoch, ktorý leží v susedstve Tynca na druhom brehu Visly. V roku 1972 zložil slávnostné kamaldulské sľuby. Neskôr bol zvolený za generálneho vizitátora kamaldulov, čo bolo zviazané s početnými cestami po celom svete. Takýmto spôsobom – ako kamaldulský mních – precestoval a spoznal oveľa viac krajín ako kedykoľvek predtým!

Po 26 rokoch služby predstaveného s povolením generálnej kapituly začal život reklúza v úplnej samote v ereme Frascati pri Ríme. Avšak choroba ho niekoľkokrát „vy-

tiahla“ z pustovne a prinútila k pobytu v nemocnici v Albane, kde v prítomnosti starostlivých spolubratov umrel 30. apríla 1999.

Skôr, ako sa vám dostane kniha do ruky, chceme vám ponúknuť zopár inšpirujúcich postrehov.

Piotr Rostworowski opisujúc modlitbu a jej stupne sa dotýka aj kontemplatívnej modlitby, ktorá sa zameriava práve na Boha a jeho blízkosť. Vysvetľuje,

že vtedy dokonca aj premýšľanie o Bohu, ktorým je rozjímanie a každá rozjímavá modlitba, môžu byť prekážkou vo vnímaní jeho prítomnosti.

Vysvetľuje, kedy začína kontemplácia: *Pán Boh sa stáva bližším, bližším ako samotná myšlienka na neho. Myslenie o Bohu začína prekážať, lebo Boh je čímsi bližším. Napríklad mám priateľa, ktorý je dočasne vzdialený a dostal som od neho list. Čítanie listu mi približuje osobu priateľa, pracuje predstavivosť. Ale keď sa otvárajú dvere a priateľ nečakane vchádza, zatvárať list a začínam s ním rozhovor. List odkladám, už ho nepotrebujem. Čosi podobné sa deje pri modlitbe, keď prechádzam do kontemplácie. Vtedy je Boh tak blízko, že činnosť mysle a iných úkonov je prekážkou.*

OTČE NÁŠ

„Raz sa na ktoromsi mieste modlil. Keď skončil, povedal mu jeden z jeho učeníkov: »Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov.« Povedal im: »Keď sa modlíte, hovorte:

Otče, posväť sa tvoje meno,
príď tvoje kráľovstvo.
Chlieb náš každodenný daj nám každý deň
a odpusť nám naše hriechy,
lebo aj my odpúšťame každému svojmu dlžníkovi.
A neuveď nás do pokušenia.« (Lk 11,1-4)

Pretože nie je možné vychovávať človeka mimo spolužitia s Bohom, potreba naučiť ho modliť sa je jednou z najdôležitejších, ak nie najdôležitejšou úlohou vychovávateľa. *Modlitba Pána* je najkratším kompendiom kresťanstva. Najprv, prosiac Boha o všetko, uznáva prvenstvo jeho milosti, vyznáva, že všetko, tak najmenšie, ako aj najväčšie veci, sú od neho. Následne vychováva človeka, ukazujúc mu, po čom má túžiť všeobecne a po čom má predovšetkým túžiť – je to Božia sláva, Božie kráľovstvo, Božia vôľa; ďalej po čom má túžiť pre seba – je to uspokojenie základných potrieb, odpustenie hriechov a ochrana pred pokušením. *Modlitba Pána* je pravdou o Bohu, pravdou o človeku a pravdou o ich vzájomnom vzťahu.

Samotná *Modlitba Pána* akoby schádzala nadol, keď však má človek ísť k Bohu, musí vystupovať nahor. Budeme sa teda zaoberať *Modlitbou Pána* ako cestou človeka k Bohu.

Keď chceme po prosbách *Otče náš* vystupovať k Bohu, je potrebné poslednú prosbu, posledný schod – *zbav nás zlého*,

urobiť ako prvý.

Ale zbav nás zlého najskôr ide o odtrhnutie, o odchod od zlého. To je prvé uvolenie sa, prvé obrátenie. Až potom nasleduje prosba *odpusť nám naše viny*, teda prosba o očistenie z hriechov, očistenie od všetkého, čo nás oddeľuje od Boha. Ďalej prosíme *chlieb náš každodenný daj nám dnes*. Prosíme o Boží pokrm, o pomoc milosti na každý deň. Potom *buď vôľa tvoja*, modlíme sa o pomoc pri plnení Božej vôle a poddaniu sa jej. Najskôr teda bolo treba skoncovať s neposlušnosťou, hriechom a až potom sa objavuje túžba plniť Božiu vôľu, úsilie byť verný Pánu Bohu, byť Božím dieťaťom, a teda spĺňať vôľu Otca. To potom prebúdza inú túžbu – *príď kráľovstvo tvoje*, to znamená „kraľuj, ovládni ma úplne, kraľuj vo mne, kraľuj vo svete, aby si bol Pánom“. A nakoniec zostáva sám Boh – *posväť sa meno tvoje*. Ty si sám, tvoje meno, všetko iné akoby zmizlo pred tvárou samého Boha, v ktorom sa koncentruje celý život.

o. Vladimír

NAJDÔLEŽITEJŠIE MIESTA VEĽKONOČNÉHO PRÍBEHU

VEČERADLO

Na hore Sion – neďaleko starého mesta Jeruzalema – je miestnosť nazývaná Večeradlo. Podľa biblickej tradície tu Ježiš slávil poslednú večeru so svojimi učeníkmi večer pred ukrižovaním. V Biblii evanjelisti Lukáš a Marek bližšie opisujú miesto poslednej večere. Marek nám hovorí: „V prvý deň sviatkov Nekvasených chlebov, keď zabíjali veľkonočného baránka, povedali mu jeho učeníci: ‚Kde ti máme ísť pripraviť veľkonočnú večeru?‘ Poslal dvoch zo svojich učeníkov a vravel im: ‚Chodte do mesta. Tam stretnete človeka, ktorý bude niesť džbán vody. Chodte za ním a pánovi domu, do ktorého vojde, povedzte: Učiteľ

odkazuje: Kde je pre mňa miestnosť v ktorej by som mohol jesť so svojimi učeníkmi veľkonočného baránka? On vám ukáže veľkú hornú sieň, prestretú a pripravenú. Tam nám prichystajte.‘ Učeníci odišli, a keď prišli do mesta, všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľkonočného baránka“ (Mk 14,12-16).

GETSEMANSKÁ ZÁHRADA

„Prišli na pozemok, ktorý sa volá Getsemani, a povedal svojim učeníkom: ‚Sadnite si tu, kým sa pomodlím‘ – týmito slovami opisuje evanjelista Marek (Mk 14,32) Ježišov pobyt v Getsemanoch. Záhrada na úpätí Olivovej hory v Jeruza-

Večeradlo. Autor fotografie: אושרה דיין; Heritage Conservation Jerusalem.

leme je miestom, kde sa Ježiš po jedle modlí so svojimi učeníkmi predtým, ako ho Judáš zradí a zatknú vojaci. Dnes sa v Getsemanoch nachádza Bazilika agónie, známa aj ako Bazilika všetkých národov. Názov baziliky odkazuje na Ježišovu modlitbu v Getsemanoch a na opis tejto scény od evanjelistu Lukáša: „A on sa v smrteľnej úzkosti ešte vrúcejšie modlil, pričom mu pot stekal na zem ako kvapky krvi“ (Lk 22,43-44).

Getsemanská záhrada.

Rôzne symboly kríža nad deviatym zastavením Via dolorosa v Jeruzaleme.

GOLGOTA

Je to miesto, kde bol Ježiš ukrižovaný. V evanjeliách sa toto miesto spomína trikrát – v Matúšovi, Markovi a Jánovi. Píše sa v ňom: „Sám si niesol kríž a vyšiel na miesto, ktoré sa volá Lebka, po hebrejsky Golgota“ (Jn 19,17). Bazilika Svätého hrobu, jedno z najvýznamnejších miest v kresťanstve, dnes stojí na tradičnom mieste ukrižovania. Prvý kostol na tomto mieste bol vysvätený za cisára Konštantína v roku 335. Dnes je bazilika v spoločnom vlastníctve rôznych denominácií.

Pohľad na kupolu v Chráme Božieho hrobu.

VIA DOLOROSA

Via Dolorosa je cesta v Jeruzaleme, ktorá vedie po trase Ježišovej krížovej cesty od súdnej siene Piláta až po miesto ukrižovania na Golgote. Cesta vedie cez Staré mesto Jeruzalema k Bazilike Svätého hrobu. Kresťania každý piatok putujú po Via Dolorosa a nesú drevené kríže na pamiatku umučenia Božieho Syna.

SUPER ÚSKOK

Maxim Vyznavač píše takto: „Boh sa stáva dokonalým človekom a na svojej ľudskej prirodzenosti nemení nič, aby tak svojím telom ako návnadou zlákal pažravého draka, ktorý nenásytne dychtí po ľudskom tele. Božská sila skrytá v tomto tele mu mala byť jedom, ktorý ho úplne zničí (...). Opovážil sa zhltnúť aj Pánovo telo, lenže božská sila, ktorá bola v ňom ukrytá, porazila ho a zničila“ (čítanie vo Vigíliách 4. januára).

Diakon Efrém: „Smrť stúpila na nášho Pána a on ju za to pošliapal ako cestu. Sám sa podrobil smrti a smrť dobrovoľne podstúpil, aby ju proti jej vôli zničil. Lebo náš Pán vyšiel s krížom na pleciach, keď to smrť chcela, ale na kríži zvolal a vyviedol mŕtvych z podsvetia, hoci to smrť nechcela. Smrť ho zabila prostredníctvom tela, ktoré vzal na seba, ale on tou istou zbraňou vyhral boj nad smrťou (čítanie vo Vigíliách v piatok Tretieho veľkonočného týždňa).

Tieto slová popredných otcov Cirkvi hovoria o prefíkanosti diavla, ktorý podvodom zviedol Evu, no aj o úžasnej prefíkanosti Boha, ktorý chcel oslobodiť stvorenie z otroctva smrti a zároveň potvrdiť svoju lásku voči všetkému, čo stvoril. Znie to asi dosť zvláštne, keď sa povie o prefíkanosti Boha, no je na tom veľa pravdy. Však aj prorok Jeremiáš sa sťažuje, že ho Boh „zvádza“ (Jer 20,7); Ježiš v podobenstve chváli nepoctivého správcu majetku (Lk 16,8), a Judita – predobraz Panny Márie – zvíťazila nad Holofernesom tým, že ho zviedla (Jdt 9,10). Nejde, samozrejme, o to, aby sme si ospravedlnili každý podvod, len aby sme zdôraznili nepredstaviteľnú tvorivosť Boha v tom, ako nám preukazuje nekonečnú lásku. Preto aj Pavol odporúča Rimanom, aby „boli múdri v dobrom a ne-skúsení v zlom“ (Rim 16,19).

o. Jakub

BOŽIA MILOŠŤ

Hoci Boh každému ponúka svoju milosť, predsa vnímame, že nie všetci ju prijímajú a chcú s ňou spolupracovať. Berú do úvahy iba vlastné záujmy a spoliehajú sa iba na vlastné sily a sily svojich kamarátov. Ak sú to prominenti, ktorých rozhodnutia ovplyvňujú celú krajinu alebo aj svet, je to ťažké. Ak sa na to pozeráme zboku, môže sa vynoriť otázka: Som schopný niečo s tým urobiť? Mám na to nejaký vplyv?

Myslím si, že určite máme k dispozícii dve veci. Najprv sa môžeme modliť za to, aby sa ich srdcia premenili a boli čoraz viac otvorené pre Božiu lásku. A potom to, že vidiac takúto situáciu môžeme vynaložiť úsilie, aby sme do nášho srdca prijímali čo najviac Božej milosti, a tak bude vo svete stále viac a viac Božej prítomnosti.

o. Jakub

SPRÁVY Z HOSPODÁRSTVA

Prvý raz v živote sa mi podarilo naplniť nepísané záhradkárske pravidlo hovoriace, že jarný cesnak by sa mal sadiť pred sviatkom sv. Jozefa. Keďže február a marec boli suché, mohli sme bez problémov pripraviť pôdu, a tak som sezónu začal sadením cibule, cesnaku a výsevom hrachu, v čom mi pomohli aj šikovné brigádničky – Pán Boh im zaplať! A hneď na to aj zapršalo! Okrem toho už kľíči paprika zasiata v debnách, takisto aj zeler, hoci na prvé lístočky som musel čakať skoro dva mesiace. Bola to fakt skúška trpezlivosti.

Máme 11 jahniat, už behajú po lúke a keďže sú veľké, dali sme ich všetkých do ovčince, aby sa do chlieva mohla nasťahovať prvá várka brojlerov. Takže už to ide! Kačky znášajú vajíčka a už na nich aj sedia, husi zatiaľ len znášajú, ale čoskoro si na vajíčka tiež sadnú.

Čo ešte? Prešli sme od francúzskeho barana k nemeckému strakáčovi – to je poznámka týkajúca sa našich králikov.

Nevieme, čo sa deje so včelami: po šiestich rodných neostala cez zimu ani stopa, teda vôbec nič, ani krídlo na dne úľa. Uvažujeme, či by sme nemali namontovať do vnútra úľa kameru, aby sme toto tajomstvo konečne odhalili.

Takto viac-menej vyzerá živočíšna farma a orná pôda. Ešte malá zmienka o tom, že už sa budí vinič, no dúfame, že čoskoro zase zaspi, aby ho nechytily neskoré mrazy.

V stavebnej oblasti sme počas zimy trochu odpočívali, no predsa hore vedľa kláštora sa nám podarilo postaviť drevený prístrešok na naše autá, čím sa uvoľnilo miesto dole pri garážach.

A teraz so zvedavosťou čakáme, čo nám prinesie tento rok. Vyprosujeme sebe aj vám Božie požehnanie. Pax!

o. Jakub

3. 1. – 6. 1. o. Vladimír sprevádzal oblátov počas ich každoročných duchovných cvičení.

6. 1., slávnosť Zjavenia Pána – po sv. omši boli požehnané všetky cely a miestnosti v kláštore.

8. 1. sa uskutočnilo prvé formačné stretnutie, ktoré viedol biblista ThLic. Dávid Sklarčík. Stretnutia sú raz do mesiaca prístupné i verejnosti. Svoje pútavé prednášky sú venované Knihe Genezis.

9. 1. náš kláštor navštívil opát Samuel z opátstva trapistov Nový Dvůr. Prišiel navštíviť brata Mária Bruna, ktorý je u nás na ročnom pobyte.

19. 1. sa v kláštore uskutočnilo pod vedením oblátky Vierky Dubačovej podujatie na podporu Ukrajiny. Premietla jeden z filmov, ktoré natočila pri svojich návštevách vojnou postihnutých oblastí s humanitárnou pomocou. Prítomní sa mohli zapojiť do materiálnej i finančnej podpory.

24. 1. – 1. 2. dával o. Jakub duchovné cvičenia v Poľsku sestram benediktínkam v Samárii.

Predstavenie nášho organu v Žiline.

31. 1. sa za účasti o. Vladimíra, o. Igora, o. Michala Márie a br. Márie Bruna uskutočnila verejná prezentácia nášho organu v organárskych dielňach majstrov Muškovcov v Žiline.

1. 2., Deň zasvätených – o. Vladimír, o. Damián, br. Dávid Mária a br. Ján sa zúčastnili slávnostnej sv. omše v Bazilike Panny Márie na Starých Horách. Hlavným celebrantom bol diecézny biskup Banskobystrickej diecézy Mons. Marián Chovanec.

4. – 10. 2. boli o. Igor a br. Mária Bruno na pobyte v kláštore trapistov v Novom Dvůre.

6. 2. podstúpil operáciu kolena br. Marián.

6. 2. po vymaľovaní organového chóru začali v kláštornej kostole práce na inštalácii organa.

8. 2. sa o. Jozef zúčastnil spomienky na druhé výročie úmrtia maliara a sochára Jaroslava Halmu v Bošanoch.

10. 2. pri príležitosti sv. Školastiky navštívili o. Vladimír, o. Jakub, br. Ladislav Mária a Svorad Mária kláštor benediktínok v Horných Orešanoch.

19. 2. uskutočnil noviciát (magister o. Damián, zelátor o. Jakub a novici bratia Dávid Mária a Ján) výlet do Nitry a okolia.

Otec Vladimír v Starom Smokovci.

24. 2. – 2. 3. o. Vladimír viedol v našom kláštore duchovné cvičenia rehoľným sestram z Inštitútu dcér Márie Pomocnice.

7. – 9. 3. robil o. Jozef duchovnú obnovu pre kolégium Ladislava Hanusa.

9. 3. sa v našom kláštore uskutočnil benefičný koncert pod názvom „Pod ochranou Najvyššieho“. Účinkovali: Gloria Braunsteiner, Radka Kubínová a Zuzana Chmelová. Výťažok bol venovaný na stavbu organa.

9. – 15. 3. v Starom Smokovci sa uskutočnili duchovné cvičenia pre rehoľné sestry. Počas celého týždňa sa im dával prednášky náš otec prior Vladimír.

Z benefičného koncertu v našom chráme.

Sestry z Inštitútu dcér Márie Pomocnice po duchovných cvičeniach s o. Vladimírom.

13. 3. sa v našom kláštore konali kňazské rekolekcie Zvolenského dekanátu.

13. 3. sa vrátil na Ukrajinu (do mesta Čop) Vasil Pavlenko, ktorý bol u nás takmer tri roky a so sebou si vzal aj urnu s pozostatkami svojej manželky. Rozlúčka s ním bola veľmi dojímavá. Zo srdca vyjadril poďakovanie a uistil nás, že doma bude rozprávať o dobrosrdečnosti, starostlivosti a prajnosti, s ktorými sa stretol na Slovensku.

19. 3. nás navštívili sestry benediktínky (sr. Rafaela, sr. Hyacinta, sr. Školastika) z Horných Orešian.

20. 3. na ďalšom stretnutí s biblistom Dávidom Sklarčíkom bola plná prednášková miestnosť.

20. – 23. 3. si v našom kláštore pod vedením o. Vladimíra už tradične vykonávali duchovné cvičenia učitelia ZČŠ sv. Alžbety z Novej Bane.

22. 3. navštívilo náš kláštor cca 140 farníkov – rodičov s deťmi z farnosti Zobor v Nite.

25. 3., slávnosť Zvestovania Pána – na veľkú radosť spolubratov si pri večerách br. Dominik obnovil sľuby.

27. – 30. 3. o. Jozef viedol duchovnú obnovu pre členov pôstnej aktivity Exodus z Prešova a Spišskej Novej Vsi.

MEDZINÁRODNÝ ORGANOVÝ FESTIVAL

Samporské organové dni

2025

benediktini.sk/festival

Kláštor Premenenia Pána v Sapore

Nedeľa, 22. júna 2025, 15:00

Zuzana Ferjenčíková (SVK/NLD)

Na programe: Musorgskij/Guillou (Obrázky z výstavy).

Nedeľa, 6. júla 2025, 15:00

Winfried Bönig (DEU)

Na programe: Bach, Mozart, Guilmant.

Nedeľa, 27. júla 2025, 15:00

Imrich Szabó (SVK)

Na programe: Dandrieu, Bach, Liszt, Franck, Bonnet, Alain, Guilmant, Vierne.

Nedeľa, 10. augusta 2025, 15:00

Daniel Roth (FRA)

Na programe: Bach, Franck, Saint-Saëns, Widor, Duruflé, improvizácia.

Nedeľa, 7. septembra 2025, 15:00

Marián Gregor (SVK)

Na programe: Dandrieu, De Grigny, Franck, Boëllmann, Gregor, Duruflé.

2% z daní

Aj v nasledujúcom roku sa budeme uchádzať o vašu podporu formou **2 % z daní**. Prispieť môžete priamo na kláštor, teda už nie na občianske združenie, ako tomu bolo v uplynulých rokoch.

Údaje o prijímateľovi:

IČO: 37820591

Názov: Mníši z rehole svätého Benedikta

A na záver ešte dve prosby:

- prosíme Vás o pomoc aj v tomto jubilejnom roku,
- počas Svätého roka modlite sa bez prestania a spievajte hymnus jubilea.

BOHOSLUŽBY POČAS VEĽKONOČNÝCH SVIATKOV

Zelený štvrtok (17. 4.)

Svätá omša Pánovej večere	18.00
Kompletórium	20.00

Veľký piatok (18. 4.)

Temné hodinky	5.30
Krížová cesta	12.00
Modlitba cez deň	12.45
Liturgia smrti a umučenia Pána	15.00
Kompletórium	20.00

Biela sobota (19. 4.)

Temné hodinky	5.30
Modlitba cez deň	12.45
Vešpery	17.00
Veľkonočná vigília	19.45

Veľkonočná nedeľa (20. 4.)

Slávnostné ranné chvály	7.00
Modlitba cez deň	9.00
Slávnostná svätá omša	11.00
Slávnostné vešpery	18.00
Kompletórium	20.00

Veľkonočný pondelok (21. 4.)

Vigílie	5.30
Ranné chvály	7.00
Modlitba cez deň	9.00
Svätá omša	11.00
Vešpery	18.00
Kompletórium	20.00

Stála adorácia v našom kostole pred vyloženou Najsvätejšou oltárnou sviatosťou bude v čase od 17.00 Veľkého piatku až do 19.15 Bielej soboty.

Estote Benedicti, č. 39, 20. 4. 2025.

Občasník priaznivcov a podporovateľov benediktínskeho mníšstva na Slovensku.

Redakcia: o. František Štrba, OSB, o. Jakub Kaliňski, OSB,

br. Dávid Mária Barjak, OSBNV, o. Michal Mária Kukuča, OSB

Tlač: Tlačiareň Kubík, Námestovo

Nepredajné.

Tichá radosť

Nedelné ráno, to je teda vec,
modlitba sníma farchu z mojich pliec
a láskou vonia celý dom,
kým sladké vnúča spinká v ňom.

Čas ticho plynie ako vánok v lese,
nádej sny dobrotivo nesie,
aj moja duša – snívajúci strom,
konáre spína za svetlom.

Prosebné privráva sa k Bohu,
za každý kmienok v každom sveta rohu,
za každý kriček, steblo, kvet...
„Prosím Ťa, Pane, na deti nám svieť.

Buď ako motýľ na priezračných viečkach,
pod nimi sníček o ovečkách,
na čielku dotyk milujúcich pier...“
Tichá radosť a tichý mier.

